

Pobožne želje, to ni izvedljivo

— bo mogoče kdo rekel, ko bo to čital. Pa temu ni tako. Stvar je izvedljiva, samo prekomodni smo in premalo poguma imamo, da bi kaj napravili. Vse prepuščamo le božji volji in slučaju. Cvet naroda pa hira v tujini in za tuj dobiček. Naša delovna sila se troši po vsem svetu, doma pa otroci umirajo od lakote, jetike in radi drugih bolezni, ki so v zvezi s pomanjkanjem. Res, da se z navedenimi ukrepi ne bo vse rešilo. Toda zakaj bi ne storili, kar se storiti da! Veliko revščine in bede bo s tem odstranjeno, poleg tega se bo pa še pomnožilo naše narodno bogastvo, dvignila se bo narodna zavest in ljubezen do domovine.

Po Jugoslaviji

Srbski zemljoradniki so v precejšnji količini organizirani v Zemljoradniški (kmečki) stranki. Stranka je kulturnem (prosvetnem) oziru svobodomiselnost ter ne upošteva velikega pomena vere za kmeta in kmečki stan; kaj rada nastopa zoper cerkev in duhovništvo. Zadnji čas so se v tej stranki razvile tri skupine, ki vedno bolj silijo narazen. Prvo skupino vodi dr. Gabrilovič v zvezi z dr. Čubrilovičem, ki je kmetijski minister v sedanji vladi. Druga skupina je pod vodstvom Gjorgjeviča, kateri vodi srbsko združništvo ter je strokovnjak v gospodarskih vprašanjih. Tretja skupina, ki je po svojih načelih povsem levičarska, pa je pod vodstvom dr. Dragoljuba Jovanoviča. Ta poslednja skupina se je popolnoma osamosvojila ter hoče ustanoviti lastno kmečko stranko. Temu zgledu bo najbrž sledila tudi druga skupina. Tako bi prva skupina bila dovedena v prav težak položaj, ker bi prišla v križni ogenj obeh skupin, ki sta se, odnosno se bosta ločili od nje. S tem bo stranka zemljoradnikov izgubila na privlačnosti, udarnosti in veljavnosti v političnem življenju. Velika večina srbskih kmetov pripada JRZ, kjer jim podajajo bratske roke slovenski kmetje.

Srbska demokratska stranka je po smrti svojega dolgoletnega voditelja Ljubomira Davidoviča začela prehajati v krizo. Novoizvoljeni načelnik stranke Milan Groš nima tistega ugleda v stranki, ki ga je imel njegov prednik. Milan Groš in njemu sledeči del stranke so v opoziciji proti srbo-hrvatskemu sporazumu, sklenjenemu med Dragišo Cvetkovičem in dr. Mačkom. Del stranke pa odobrava ta sporazum ter dela Hrvatom bolj prijazno politiko. Zoper ta del stranke je načelstvo začelo postopati z izključevanjem iz stranke.

Ako se bo to postopanje nadaljevalo, bo ta del stranke, ki mu pripada tudi dr. Ribar, nekdanji predsednik Narodne skupščine, prisiljen ustanoviti lastno stranko.

Socialisti so začeli zadnji čas prav na široko odpirati usta, kakor sušična oseba, ki hoče v polnih požirkih vdihavati zrak, da bi si z njim osvežila oslabela pljuča. Njihova usta se odpirajo za to, da bruhajo iz sebe kar cele plohe kritiziranja, zabavljanja in hujskanja. Zelo pa se naši socialisti motijo, ako mislijo, da bodo na ta način zopet poživili svojo sušičasto stranko. Ta stranka je prav radi tega izgubila ves kredit med našim ljudstvom, ker je vsa njena politika bila samo širokoustno obsojanje in zabavljanje ter brezvestno rovarjenje in hujskanje. Sami pa ne znajo ničesar napraviti. Vse tiste naprave in ustanove, ki bi naj bile v korist delavcem in v obče delovnim slojem (gospodarske, strokovne, zavarovalne organizacije), so pod vodstvom socialistov propadale in propadajo vedno bolj. Socialistični voditelji so iz njih izžemali mastne plače, delovno ljudstvo pa je dobilo figo. Ljudem so se odprle oči in zato gredo mimo socialističnega zabavljanja in hujskanja s prezirljivim posmehom.

»Sokolski glasnik« je objavil naslednjo vest, ki jo prinašamo brez pripombe: »Skof dr. Srebrnič na otoku Krku je izjavil, da je tudi Tyrševo ideologijo treba smatrati kot komunistično ideologijo (miselnost).«

Delo za finančne predpogoje banovine Hrvatske

Finančna samostojnost je najvažnejši del politične in upravne samostojnosti. Brez denarja ne more živeti ne človek ne občina ne banovina. Zato se Hrvati sedaj z vsemi močmi potegujejo za finančne predpogoje obstoja in razvoja banovine Hrvatske. Gre za vprašanje, katere vrste davkov in dohodkov bo država odstopila banovini, da z njimi banovina neodvisno razpolaga, kar se tiče predpisa in pobiranja davkov in razpolaganja z donosom teh davkov in dajatev. Vprašanje je postalo pereče, ker s 1. aprilom stopi v veljavo novi državni proračun, ki mora upoštevati finančne potrebe Hrvatske. Novi proračun hrvatske banovine predvideva jako visoke vsote. Nekateri pravijo, da bo znašal dve milijardi dinarjev. Finančni minister dr. Šutej (sam Hrvat) pa je mnenja, da je ta vsota previsoka ter da prvi proračun hrvatske banovine ne bi smel presegati vsote poldruge milijarde dinarjev. Za kritje kakšne višje vsote se ne bi moglo najti kritje; da bi pa banovina Hrvatska najela kakšno večje posojilo, ne kaže, ker banovina ne more začeti svojega delovanja z najemanjem večjega posojila. S tem težkim in zapletenim vprašanjem se sedaj pečata dve komisiji, v to svrhu sestavljeni, ena v Zagrebu in ena v Beogradu. Vršijo se tudi v predsedstvu vlade v Beogradu številne konference ministrov o predmetu, kako uresničiti zahteve Hrvatov po finančni avtonomiji, ne da bi pri tem preveč trpela finančna moč države, ki ima v sedanjih težkih mednarodnih prilikah vedno več izdatkov. Morda se bo to vprašanje za zdaj zopet nekako provizorično rešilo s tem, da bo država zopet odstopila gotovo kvoto (procent) državnih dohodkov za vse tiste zadeve, ki jih Hrvatska samostojno upravlja. Hrvatje pri tem zahtevajo, da se mora ta odstotek povisati, ker je dosedanji (29%) mnogo premajhen.

Proti prehladu

lahko vzamete 1-2

ASPIRIN
tablete

Ni drugega zdravila po imenu „Aspirin“, temveč edino-le „Bayer“-jev Aspirin.

Opf. reg. pat. 5. Br. 37682 od 22. XII. 1939.

»Vaši sovražniki so na Dunaju, moji v Parizu.« Princ Evgen Savojski je moral po nastopu cesarja Karla VI. s strani dunajskega dvora pretrpeti marsikakšno sovražnost. »Vaši sovražniki so na Dunaju, moji pa v Parizu.« je dejal francoski maršal Villars avstrijskemu vojskovodji, ko sta se sešla v Rastattu, da bi neodločeno špansko nasledstveno vojno po trinajstih letih končala z mirom.

Pameten vojskovodja. Kratko pred bitko pri Senti 1697 je prejel princ Evgen pismeno povelje dunajskega dvornega sveta, da se naj pod nobenim pogojem ne spušča v bitko. Princ je slutil, kakšna je vsebina, zato je pismo odprl šele tedaj, ko je sultana že natepel in

V rdečem »raju« ...

Roman iz sovjetskega kmetjskega življenja

»Ni vreden, da bi še bil tvoj sin!« je dodal oče. »Ker kdo je zakrivil klanje duhovnikov in drugih nedolžnih žrtev, pustošenje in rušenje cerkva, preganjanje krščanstva, odvzem zemlje, suženjstvo, v katerem živimo... O, zakaj mora ukrajinska zemlja nositi take izdajalce!«

»Oh, gorje!« je zaječala Karina. »Rodila sem človeka prokletstva. Kaj, če bo zaradi tega mene zadelo božje prokletstvo?«

»Nataša je vzdrhtela ob teh besedah. Stisnila se je k starki in rekla:

»Mati Karina, ne smete misliti na kaj takega! Vi vendar niste nič zakrivil!«

»O, Nataša!« je zaječala nesrečna mati. »Ne morem pregnati takih misli. Povsod me spremljajo kot kake pošasti in me preganjajo noč in dan.«

»Povsod najdemo žalostne sledove njegove strašne roke!« je bolesto dejal oče.

»Nataša,« se je oglasil Fedor, »ali misliš, da prva misel tvoje matere, ko je zvedela za očetovo smrt, ni bila: »Vse zlo je od Klavs?« Vse ljudstvo je prepričano, da

so: Šubin, Karanzin, Askalov in drugi boljševiski priganjači samo Klavsovo orodje in da je on kriv vseh zločinov. Zaradi tega pa njega še bolj preklinjajo kot Šubina in ostale.«

»Moja mati še ne ve za to, kar se je zgodilo...« je odvrnila Nataša. »Tresem se ob misli, kaj bo, ko ji bom sporočila žalostno vest.«

»Nataša, jaz te bom spremljal,« se je ponudil Fedor. »In materi bom jaz vse povedal... O, zakaj je moral tvoj oče umreti! On se je hrabro boril v Denjikinovi vojski. Bil je eden onih zanesljivih ljudi, na katere bi se v primeru upora dalo računati.«

»Olgopor je bil ravno tak,« je pripomnila Nataša, »a Šubin je danes tudi njega ubil.«

»Kaj? Tudi Olgopor je mrtev?« je vzkliknil mladenci. »Ali je ta satanski Šubin res nenasiten? Kdaj bo udarila njegova ura?«

Prijel se je za čelo. Nekaj časa je razmišljal, potem je prijel Natašo za roko.

»Pojdi!« je rekel. »Čas vstaje je napočil. Dalje ne smemo odlašati. Dovolj je trpljenja in žrtev. Zločinci morajo dobiti zasluženo kazen!«

V naslednjem trenutku sta bila Nataša in Fedor že zunaj. Hitela sta preko dvorišča in zavila proti vasi.

Aleksej in Karina sta stala pri oknu in strmela za sinom in dekletom. Karina je dušila v sebi strah, ki se

Novice iz domačih krajev

Šestdesetletnica koroškega borea. V krogu svoje družine je obhajal 60 letnico rojstva prevaljski župan in banski svetovalec g. Jurij Kugovnik. Rodil se je 22. februarja 1880 v Pliberku na Koroškem. Izučil se je kovaštva ter se čez nekaj let preselil v Prevalje. Ker pa je v Prevaljah videl še precej nezorane ledine, je kmalu pričel delovati v vseh slovenskih katoliških društvih. Leta 1923. je bil izvoljen za poslanca v okrajih Prevalje-Laško in leta 1928. je postal oblastni poslanec in odbornik oblastnega odbora v Mariboru. Od leta 1929. do 1930. je bil predsednik cestnega odbora v Prevaljah in je bil pod tedanjim nasilnim režimom JNS leta 1933. odstavljen. Toda ko je prišla na oblast zopet dr. Koroščeva stranka, je postal leta 1935. član banovinskega sveta ter je bil leta 1936. izvoljen za župana občine Prevalje. G. Kugovniku vsi prav iz srca častitamo k jubileju z željo, da bi ga nam ljubi Bog ohranil še čilega in zdravega do skrajnih mej človeškega življenja!

Duhovniška vest. G. Franc Drevenšek, lanski novomašnik, ki je odslužil vojaški rok v Nišu, je bil nastavljen za kaplana v Stari trg pri Slovenjgradcu.

Smrt radi plina. V sobici za služkinje so našli v Mariboru v Vrtni ulici pri stavbeniku

Nassimbeniju mrtvo 22 letno Rozo Niklovo iz Selnice ob Muri. Dekle je pozabilo zvečer zapreti plin, s katerim se je v spanju zastrupilo in je bila vsaka pomoč zaman.

Pri prevažanju drv se smrtno poškodovao. Jožef Kos, livar na Muti, je peljal na sankah drva iz Zgornje na Spodnjo Muto. Radi oledele ceste je zgubil oblast nad sankami in se je zaletel v železno obcestno ograjo. Dobil je tako hude notranje poškodbe, da jim je kmalu podlegel.

Nesreča radi eksplozije petrolejke. V kuhinji grada v Marenbergu je svetica slabo električna luč. Kuharica je prižgala petrolejko in dolivala v njo petrolej iz večje posode. Naenkrat je prišlo do eksplozije, ki je bila tako silovita, da je zračni pritisk dvignil zaklenjena kuhinjska vrata s tečajev in jih pognal 10 m daleč na sredino dvorišča. Popokale so vse šipe, nastal je celo ogenj, katerega so pa domači udušili. Kuharica Marija Brodnik je dobila pri nesreči hude opekline.

Za las ušel smrti. Na vrteče se transmisijsko kolo je hotel potegniti transmisijski jermen tovarniški delavec Avgust Ferk iz Mute.

Advokat dr. Slavko Janc

naznanja, da je otvoril v Ljutomeru svojo odvetniško pisarno. 332

Ravnal je pri tem delu tako neprevidno, da ga je zagrabila transmisija in ga je dvakrat zavrtela okrog ter ga pognala na drugi strani nepoškodovanega na tla. Kako je Bil Ferk v resni nevarnosti, dokazuje dejstvo, da mu je strgal zavrtljaj krog kolesa vso obleko, samo hlače so še ostale na njem.

Stroj za rez odrezal otroku roko. V Kočičah pri Ptujju je bil zaposlen mali posestnik Polajžer z napravljanjem rezi za živino. Pri stroju so mu pomagali tudi otroci. Petletni Ivan, najmlajši Polajžerjev sinko, je porinil roko v stroj, kojega nož mu je odrezal roko popolnoma proč. Fantka so prenesli takoj v ptujsko bolnišnico.

Nesreča radi prevrnjenega voza. Z opeko težko naloženi voz se je prevrnil in pokopal pod seboj 38 letnega posestnika Blaža Kostanjevca od Sv. Marka pod Ptujem. Prepeljali so reveža z zlomljenima nogama in s hudimi notranjimi poškodbami v ptujsko bolnišnico.

Avtomobil je podrl in hudo poškodovao pri Breznem 45 letnega mesarskega pomočnika Franca Sovreta iz Lesc pri Bledu, ki je iskal zaslužka.

Dve osebi podlegli v celjski bolnišnici poškodbam. Ana Reberšak, žena vojnega invalida iz okolice Vranskega, se je preveč približala zakurjeni peči in se ji je vnela obleka. 49 letna žena je dobila tako hude opekline, da je na njih umrla v celjski bolnišnici. — 56 letni dninar Albin Žažija iz Prevalj je prav tako podlegel v celjski bolnišnici zaradi zabadlja-

Bogdan Filoff, predsednik nove bolgarske vlade, ki je prišel na mesto Kjuseivanova

Zastopnik ameriškega predsednika pri Vatikanu M. Taylor, ki je že nastopil svoje mesto

Oliver Stanley, angleški vojni minister, v pogovoru z vojakom na zapadnem bojišču

Tako izgleda avstralski vojak, ki se na strani Angležev bori na zapadnem bojišču

je je pollašal. Vedela je, kaka odločnost se skriva v njenem sinu. Zavedala pa se je tudi, da se bo izpostavil veliki nevarnosti, če bo hotel izvesti svoj načrt.

Fedorov sklep je bil razumljiv. On je hotel popraviti, kar je njegov starejši brat zagrešil: boriti se je hotel za svobodo svoje domovine, ki jo je Klavns izdal in pomagal zaslužniti.

Mladenič je molče stopal ob Nataši. Vsega je prevzela želja po vstaji in je že koval načrte zanjo. Pred njegovimi dušnimi očmi so vstajale ovire, a on je z mladeniškim ognjem drugo za drugo odstranil in se zmagovito bližal cilju.

*

Kmetje iz vasi ukrajinske ravnice so se skrivaj že prej razgovarjali o tem, kako bi se rešili rdeče sužnosti. Fedor je bil eden izmed članov te zarote, zaupnik za Balto. Voditelji so se skrivaj shajali, sedaj v eni vasi, potem spet v drugi. Dogovorili so se, da čim se bo uprla ena vas, ji bodo takoj sledile tudi druge. Znak za vstajo bi bil požar žita. Če hočejo vstajo v tem letu izvesti, bodo morali hiteti, ker se bo začela mlačva in križi žita bodo naglo izginjali s polja.

Smrt Krilova in Olgopora je zadevo pospešila. Fedor je v ogorčenju nad nečloveškim zločinom sklenil, da bo vse tako uredil, da se bo vstaja začela že naslednje noči.

Zvečer bo poslal zanesljive može v sosedne vasi, ki bodo sporočili, da bodo naslednjo noč na baltskih njivah zagoreli križi žita. Ko bodo zagledali plamen, naj zažgo tudi na svojih njivah križe. Nato pa naj izkopljejo iz zemlje puške, ki so skrite od Denjikinovega poraza sem.

Fedorja je Krilova smrt tem bolj pretresla, ker je že dolgo ljubil Natašo. Tako je dekletova bol postala tudi njegova. Ker je vedel, kaka čustva je Nataša gojila do njegovega brata, je skrival svojo ljubezen. Upal pa je, da bo v deklici polagoma zamrla misel na Klavsa in takrat ji bo lahko odkril svoja čustva.

Ko je sklenil, da bo naslednjega dne dal znak za vstajo, je za nekaj časa odtrgal misli od te resne zadeve. Prijel je Natašo za roko in mehko dejal:

»Nataša, bodi močna! Čeravno si izgubila očeta, ne boš ostala brez opore. Dokler bodo moje roke sposobne za delo, ne bo sile ne tebi, ne materi in bratu.«

»Fedor, ti si dober!« je odvrnila deklica in ga hvaležno pogledala. »Kaka sreča, da se bomo mogli zateči k vam v naši stiski! Tako ne bomo sami!«

»Ne, Nataša, ne boste sami! Vi in mi bomo eno. In vsa Balta bo z nami! Rekel sem ti, da bo smrt tvojega očeta znak za vstajo. Sklenil sem, da se ne bomo dalje obotavljali. Vem, da je nevarno, kar začnem. A prišel je čas, da nastopimo. Povej, ali prav ravnam?«

ga vrget še preko Beograda. Po tej sijajni zmagi, ki je Dunaj obvarovala tretjega obleganja po Turkih, so princa v cesarskem mestu sprejeli z nepopisnim navdušenjem, na dvoru pa precej nemilostno. Namesto vsake druge prošnje za oprostitve je vojskovodja položil samo pečat turške države cesarju Leopoldu pred noge in cesar mu je nato odpustil ter ga obsul s častmi.

Poskusi s številko devet. Mnogi ljudje smatrajo devetico za srečno številko. To število pa ima še nekatere druge posebnosti, ki se nam razodenejo pri računanju. Če devetico pomnožimo, bomo ugotovili, da je prečna vsota števil, ki jih dobimo enaka 9. Tako nam da 5 × 9 število 45, 4 in 5

ja, katerega je dobil v trebuh 23. februarja od neznanca.

Huda nesreča radi neprevidnega ravnanja s puško. 25 letni viničar Štefan Kranjc od Sv. Jakoba v Slov. goricah je hotel ustreliti vrano in je naslonil puško ob drevo. Puška se je izprožila in naboj je zadel Kranjca v prsa. S smrtjo se borečega reveža so prepeljali v mariborsko bolnišnico.

Šolar si zlomil pri smučanju nogo. V Rečici ob Savinji si je zlomil nogo pri smučanju 12 letni Ivan Grobelnik, sin malega posestnika v Poljanah.

Smrtno ponesrečil pri podiranju v gozdu. V Šmartnu pri Litiji je pri podiranju smrek v gozdu smrtno ponesrečil 34 letni Franc Primož z Vrat nad Bogenšperkom. Izpodžagana smreka se je zrušila nanj, veje so mu strle prsni koš in rebra in so se mu zarinile v pljuča. Po prenosu iz gozda na dom je smrtno poškodovani izdihnil.

Nadaljevanje ceste skozi Pušo na Pohorju. Iz Ribnice na Pohorju nam poročajo: Banska uprava je obvestila občino po bivšem poslancu g. Gajšek, da je za nadaljevanje ceste skozi Pušo pri banovinski hranilnici dravske banovine v Ljubljani naložen znesek 150.000 din, cestni odbor pa bo prispeval to leto tudi 100.000 din. Tako torej je za letos že preskrbljeno 250.000 din in se bo z delom takoj pričelo, ko se bodo vremenske razmere zboljšale in ustalile. Naši brezposelni delavci že komaj čakajo na zaslužek.

Nad dva milijona din bo stala regulacija Drave med Ptujem in Budino. Pri bankski upravi v Ljubljani je bilo izdražbanje regulacijskih del na Dravi od Ptuja do Budine, ki so preračunana na vsoto 2.926.000 din. Dela je izdražbala ljubljanska tvrdka A. Pretnar, ki je ponudila na zgoraj omenjeno vsoto 1.4% popusta. Ako bo ministrstvo licitacijo odobrilo, bodo z delom takoj pričeli in bo podeželsko delavstvo oskrbljeno z delom in zaslužkom skozi poletje ter jesen.

Izreden hrast. V graščini Negova, ki je last kneza Trautmansdorfa, je kupil lesni trgovec Franc Klobasa iz Očeslavcev hrast, ki je bil visok 32 metrov in je imel 11 kubikov prostornine. Spodnji, 6 m dolgi del orjaškega drevesa je peljalo iz gozda do banovinske ceste 12 konj. Kupec hrasta je moral dati napraviti za prepeljavo posebno močne sani. Delavci so delali štiri dni priprave, da se je odvoz v Gornjo Radgono sploh lahko začel.

Elektrifikacija Halož. Na večkratno zahtevno in klic Haložanov v našem listu se je le začela zanimati banska uprava za elektrifikacijo Halož. Na pobudo banovine se je že vršil sestanek zanimancev pri Sv. Barbari v Halo-

V večkrat je že prepozno, nikoli pa ni prezgodaj, da se začne s pravilno nego zob.

SARGOV

KALODONT

PROTI ZOBNEMU KAMNU

zah, na katerem nam je delegat »Ptujске družne elektrarne« podal razna pojasnila. V kratkem pride tja tudi banovinski strokovnjak bankski načelnik g. inž. Rueh radi potrebnih priprav za sestavo načrtov. Haložani pozdravljajo to akcijo in želijo, da bi bila vsaka hiša opremljena z električno lučjo in bi se naj prigrasil sleherni gospodar. Čim več bo naročnikov za električni tok, tem cenejše bodo naprave. Tudi občina Sv. Andraž v Haložah se je pridružila. Ker ima banovina v tem kraju svoje posestvo in trsnico in bo letos zidana Kmetijska šola, imajo Haložani upanje, da bo radi tega prišla napeljava ugodnejša, ker bo tudi banovina potrebovala elektriko pri svojih napravah.

Stare 50 dinarske kovance bodo zamenjali vsi poštni uradi v državi do 16. avgusta 1940. Poštni uradi so to dolžni storiti po nalogu poštnega ministra.

Carine prosto žveplo za vinograde se bo letos pri nas uvažalo po odredbi finančnega ministra.

Invalidski odsek je začel po posebni ministrski odredbi delovati s 1. marcem pri bankski upravi v Ljubljani.

Požari

Do golega zidovja je pogorelo v št. Petru v Savinjski dolini veliko župnijsko gospodarsko poslopje, v katerem je bilo precej sena, krme, žita in raznih gospodarskih potrebščin. Rešili so samo živino.

V Zg. Gorici pri Račah se je pojavil rdeči petelin v hiši posestnika Ivana Pernata. Ogenj je preskočil tudi na sosednje gospodarsko poslopje. Skupna škoda znaša 25.000 din.

V Podvincih pri Sv. Marjeti na Dravskem polju je zgorela posestniku Francu Petroviču 5000 dinarjev vredna domačija.

Orožnik ustrelil na pobegu nasilnega tolovaja. V lanskem februarju je pobegnil iz zaporov v Subotici nevaren vlomilec ter ropar Herič. Pred kratkim se je zatekel begunec v okolico Ptuja, kjer je njegov dom. Orožniška patrolja od Sv. Urbana je zagledala sredi minulega tedna Heriča v Plojevem hlevu na Mestnem vrhu. Obkoljeni tolovaj se ni odzval pozivu na predajo in je celo streljal na orožnike, ki so se tudi poslužili orožja in je že prva krogla smrtno pogodila nasilnega roparja. Ustreljeni je bil star 30 let in je dobro leto ogrožal imetje ter življenje podeželanov od Ptuja pa do Središča in Štrigove.

Cerkveni rop na Prihovi pri Konjicah. V noči na 28. februar je nekdo vlomil v tukajšnjo župno cerkev. Dvignil je z železnim drogom s tečajev stranska vrata nasproti zakristiji, ki so bila zapahnjena z močnim železnim drogom. Razdril je nabiralnik za velikim oltarjem in zamorčka na stranskem oltarju ter odnesel nabrani cerkveni denar. Tabernakelj je ostal nedotaknjen. Njegov plen pa ni poplačal truda, ker se iz nabiralnikov večkrat pobira. Dobil je morda vsega skupaj komaj 10 din. Sledi v snegu so kazale, da je bil samo eden, ki bo kmalu v rokah pravice.

Velik vlom v Ljubljani. V noči na 1. marec je bil izvršen v Ljubljani vlom v znano drogerijo in fototrgovino »Hermese« na vogalu Miklošičeve in Pražakove ulice. Ukradenih je bilo 50 fotografskih aparatov, ki so vredni 100.000 din. Zavarovalnina znaša 60.000 din. Tvrdka je razpisala nagrado 10.000 din onemu, ki bi pokazal sled za razvozlanje vlomca.

Pri ljudeh višje starosti, ki trpe na nerednem diščenju, nudi pogosto naravna »Franz-Josefovca« grenka voda, zaužita skozi osem dni dnevno po 3-4 kozarce, zaželjeno odprtje in s tem trajno polajšanje. Zahtevajte povsod »Franz-Josefovca« vodo.

Reg. po min. soc. pol. in n. zdr. S-br. 15.485. 25. V. 35

pa je 9. Na isti način nam da 9×9 število 81, prečna vsota 9, a 13krat 9 je 117, in spet je prečna vsota 9.

Zimski plašči v Nemčiji. Nemške oblasti nameravajo malo zrahljati odredbo, po kateri sme vsak Nemec dobiti nov zimski plašč le pod pogojem, da svojega starega brezplačno odda. Po novem bodo v družinah z mnogimi otroki kak star plašč lahko obdržali, če bodo mogli dokazati, da se da še predelati in uporabiti za otroke. Razen tega bodo plašč lahko obdržali tisti ljudje ki lahko dokažejo, da jim bo služil na poti do dela ali med delom samim in bo tako pomagal štediti novi plašč, oziroma da ga bodo lahko predelanega uporabili za družino. Gospodarski uradi, ki odlo-

»Prav! O, kako rada bi ti pomagala! Toda kako, ko sem slabotna ženska.«

»Nataša, v veliko pomoč mi boš. Če si bom mogel reči: »Nataša je z menoj«, se bo moj pogum podvojil in se ne bom bal nobene nevarnosti.«

Deklica ga je začudeno pogledala in vprašala:

»Fedor, kako bi ti mogla misel name pomagati?«

Mladenič ni takoj odgovoril. Čutil je, da je napočil zanj odločilni trenutek, a ni našel besed, s katerimi bi Nataši odkril svoja čustva. Šele čez čas je z negotovim glasom odvrnil:

»Nataša, povedal ti bom to, kar že leta sem skrivam v srcu: ljubim te in vsaka moja misel je pri tebi. Ti si meni vse, čeravno tebi ni zame.«

Deklica je zardela, sklonila glavo in tiho vprašala:

»Kako veš, da meni ni zate?«

»To sklepam iz tvojega hladnega vedenja, iz tvoje prisiljene prijaznosti in po...«

Nataša je proseče pogledala fanta in s tresočim glasom rekla:

»Fedor, nehaj! Spomni se na preteklost! Leta sem nosim v srcu rano. Lepe sanje o sreči so se razpršile...«

»Vem vse to. Videl sem tvoje trpljenje in sem s teboj vred trpel. Pri tem se je moje srce vse bolj ogrevalo zate. Ljubezni nisem dušil, ker se je zate zdelo tudi

bučilo upanje, da bo sčasoma zacelila tvoja srčna rana in boš mogla tudi ti mene ljubiti.«

Nataša se je oklenila mladeničeve roke. Vsa je drhtela.

»Nataša!« je zašepetal Fedor, »čutim, da ti roka drhti.«

»Da, drhti, ker mi tudi srce drhti!« je odgovorila šepetaje.

Dospela sta do tesne ulice, ki je vodila proti Natašinemu domu. Ustavila sta se.

»Fedor, kako sem ti hvaležna za vse, kar delaš zame!« je zajecjerala Nataša.

Oči je dvignila in se zagledala v fantov obraz. V njih so se svetlikale solze kot dragoceni biseri.

»Nataša, kaj pa delam zate posebnega?« se je skušal smehljati mladenič.

»Ali nisi ti moja edina opora v teh težkih trenutkih?«

»Nataša, vedno bi hotel biti tvoja opora! Toda to vedno je tako daleč!...«

»Fedor, jaz ne bi hotela biti vzrok vstaje, na katero se pripravljáš. Kaj, če se ponesreči in te bo stala življenje?«

»Torej ima moje življenje zate kako vrednost?« je vzkliknil Fedor.

Kaj je čisti donos?

Po zadnjih spremembah zakona o neposrednih davkih, razglašanih v »Službenih novinah« 23. decembra 1939, po katerih se zemljišča kmetovalcev, ki ne presegajo na področju ene davčne uprave 1000 din katastrskega čistega donosa, oproščajo davka (zemljarine), izvzemši občinskih doklad, marsikoga zanima, kaj je katastrski čisti donos. Za odmero zemljarine in katastrskega čistega donosa služi zemljiški kataster, ki je izdelan za vsako katastrsko občino posebej. Najbolj važna je izmera in ocenitev zemljišča. Pri ocenitvi so zemljišča razdeljena na: njive, travnike, vrtove in sadovnjake, vinograde, pašnike, planine, gozdove, jezera in močvirja, stavbišča. Ta razdelba zemlje po kulturah se pa z ozirom na kakovost zemlje razdeli še na največ osem razredov. Čisti dohodek se računa tako, da se najprej izračuna denarna vrednost srednjega letnega pridelka pri različnih kulturah. Ta vsota se zmanjša nato za 20%. Od zneska, ki nam še ostane, se odbijejo stroški pridelovanja. Ostanek je čisti katastrski donos. Za cene pridelkov in stroškov se morajo vzeti cene, ki so obstojale v poslednjih šestih letih. Na podlagi teh del se izdela katastrski izdelek, ki se mora razgrniti na občini za dobo 30 dni. V tem roku smejo kmetovalci vložiti pritožbo zoper določeno katastrsko posestno stanje in zoper ocenitev zemljišč, n. pr. da je parcela dvakrat vpisana ali ocenjena kot njiva ali vrt, dasi je v resnici travnik ali gozd itd. Vse take spremembe se morajo v katastru zabeležiti.

Čisti donos se pri nas računa še v kronah in vinarjih (oziroma golinarjih in krajcarjih), ki se pomnože s količnikom 20. Pregled tega dela je deloma razviden iz »zemljiško-posesnega lista«. Za primer vzemimo posestvo, ki obstoji iz 1 ha 63 arov 28 kv. metrov njiv (čisti donos 40.04 krone ali 800.80 din); 83 arov in 26 kv. metrov travnika (č. d. 19.92 kron ali 398.40 din); 1 ha 26 arov 63 kv. metrov vrta in sadovnjaka (č. d. 26.40 kron ali 528 din); 36 arov 38 kv. metrov vinograda (č. d. 8.22 kron ali 164.40 din); 69 arov 57 kv. metrov pašnika (č. d. 4.32 kron ali 86.40 din) in iz 1 ha 25 arov in 11 kv. metrov gozda (č. d. 5.96 kron ali 119.20 din). Torej posestvo, ki meri skupno 6 ha 7 arov in 24 kv. metrov, ima 104 krone in 86 vinarjev katastrskega čistega donosa ali pa — pomnoženo z 20 — 2097 din 20 par. Od tega čistega donosa se plačuje potem zemljarina, ki se deli na osnovni davek, ki se za vsako leto določa sproti s finančnim zakonom, in pa dopolnilni davek. Če znaša osnovni davek 10%, bi posestnik v gornjem primeru plačal 209.72 din

osnovnega davka ter 3% dopolnilnega davka, kar zneso 62.92 din, torej skupno od 6 ha 7 arov in 24 kv. metrov na leto 272.64 din zemljarine. Poleg zemljarine se pa plačujejo še občinske, banovinske in cestne doklade v zelo visokih odstotkih, katerih pa ne moremo navajati, ker so odvisni od vsakoletnih občinskih, banovinskih in drugih proračunov. Te doklade se nalagajo v toliko in toliko odstotkih na zemljarino; recimo 100% občinska doklada zviša 272.64 din davka na 545.28 din davka, itd.

Posvetu

Ujetniki iz Poljske kot delavci na Koroškem. »Slov. dom« od 4. marca poroča: Nekaj moških delavcev s Poljske je že par tednov na Koroškem, vendar so bili dodeljeni nemškemu delu države. Postopek pri dodeljevanju delovnih moči na Koroškem je tale: Kdor je v zadregi radi delovnih moči, predvsem če so bili njegovi delavci vpoklicani v vojsko, javi svojo zadrego delovnemu uradu. Če je povpraševanje dovolj veliko, da je za kritje potreb potreben cel transport, se dotičnemu delovnemu uradu dodeli skupina delavcev in delavk. Če so to Poljaki, pridejo interese določenega dne na določen kraj in počakajo na prihod transporta. Nato si izbere vsak po svojem okusu in potrebi svojo delovno moč, moško ali žensko, nakar so mu dotične osebe dodeljene. Prevzeti mora seveda odgovornost, da se bo ravnal po predpisih, ki so bili izdani za vse državo.

Poljska — pozorišče mučeništva. Poljsko prebivalstvo silno trpi pod novim režimom. V vzhodni Poljski, ki je prišla v suženjstvo boljševiških brezbožnikov, divja boj zoper vsako obliko vere, zlasti zoper katoliško Cerkev. Po najnovejših poročilih so sovjetske oblasti poslale v pregnanstvo v Sibirijo 3679 duhovnikov. Vse katoliške šole so zaprte, redovniki pregnani iz svojih naselij, hiše redovnic spremenjene v vojašnice rdečih vojakov. Uboga Poljska, ki omahuje pod težkim jarmom brezbožništva in poganstva!

Na Poljskem se z naredbo maršala Goeringa razlašča zemlja vsem poljskim lastnikom v zapadni Poljski, ki je priključena Nemčiji (znani poljski koridor do morja, Gornja Šlezija, Poznanj). To ozemlje meri okoli 80.000 kvadratnih kilometrov in ima okoli sedem milijonov prebivalcev. Tu se pripravlja prostor

Iz vsega tega je razvidno, da je katastrski čisti donos že pri malem posestvu zelo visok in ga ni zamenjati z določenimi davki, razvidnimi na zadnji strani čekovne položnice davkarije. Kmet, ki hoče vedeti za katastrski čisti donos, naj torej vzame v roke »zemljiško-posesni list«, ki ga — če ga nima doma — dobi za 20 din pri katastrski upravi. Na podlagi posestnega lista bo dognal, kako je njegova zemlja ocenjena, vede! bo obenem za stanje svojega posestva, izračunal si bo lahko na njegovi podlagi višino davkov in vedel bo, če je prost plačevanja zemljarine, kot je bilo določeno.

za naselitev nemškega prebivalstva, zlasti onih Nemcev, ki se izseljujejo iz baltičkih držav, Rusije in Italije. Poljaki bodo mogli tu ostati ne kot posestniki, marveč kot delavci.

Češko-moravski protektorat. Protektor pl. Neurath je izdal odredbo, s katero se poslopije pravniške fakultete na vseučilišču v Pragi spremeni v sedež poveljstva SS-oddelkov (narodno-socialističnih zaščitnih oddelkov), SS-policijskega ravnateljstva in drugih SS-uradov. Izdana je tudi bila odredba, da mora imeti vsako podjetje, ki posluje s prometom vsaj treh milijonov kron, nemškega komisarja. Nad Prago, Brnom, Plznom in drugimi mesti so metala angleška letala letake v češkem jeziku. Znani Konrad Henlein, voditelj sudetskih Nemcev, je kupil veleposestvo Strachovskega samostana v Pragi. Kupna cena tega veleposestva, ki leži na ozemlju zapadne Češke, je bila določena na en milijon kron. Pred dvema letoma (1938) pa je bilo to veleposestvo cenjeno na štiri milijone kron.

Veliko pomanjkanje v Rusiji. Po londonskem listu »Times« izvemo, da so razmere v sovjetski Rusiji, odkar se je zapletla v vojno s Finsko, čimdalje neznosnejše. Neki potnik, ki se je vrnil iz Leningrada, pripoveduje, da ni dobili ne sladkorja, ne mleka, niti kake druge pijače, predvsem pa primanjkuje kuriva. V Leningradu so vse bolnišnice in šole prenapolnjene ozebljih vojakov. Zgodi se, da ves teden ni dobili kruha. V Moskvi skozi ves mesec januar ni bilo mogoče dobiti ne mesa, mleka, masla, soli, sladkorja, kuriva, niti petroleja. Cene živežu so skočile za 60%. Po drugih mestih sovjetske Rusije je pa še slabše kot v Moskvi. Vse to pomanjkanje ni nastalo radi tega, ker ni hrane, ampak radi ne-

»Tako vrednost, da ti dam svoje življenje, če hočeš,« je tiho odgovorila Nataša.

»Nataša! Ti...«

»Postanem tvoja žena!« ga je prekinila deklica.

»Nataša, ali prav slišim? Ti bi hotela postati moja žena?«

»Da!«

»Nataša, ta dan je zame začetek novega življenja. Moja dolgoletna želja se je uresničila... Sedaj najprej dovoli, da preženem boljševike iz naše domovine in pripeljem nazaj naše duhovnike. Potem se bova poročila. O Bog, pomagaj, da se bo vse to posrečilo!«

Zavila sta v ulico in se počasi bližala domu. Molčala sta, zatopljena vsak v svoje misli.

Nataša se ni čutila več osamljeno. Spet je zaupala v življenje, ker bo nekega dne postala Fedorjeva žena. Napram njemu je vedno gojila prijateljska čustva. Ta čustva so postajala vse močnejša, a se ni zavedala, da so polagoma prehajala v ljubezen. Šele sedaj se je zavedla, da Fedor zadnji čas zanjo ni bil samo prijatelj, temveč nekaj več...

Fedor je mislil na Natašo, na vstajo, na zmago, na srečne čase, ki bodo zasijali njegovi domovini po izgonu boljševikov, in njemu ob strani ljubljene žene...

Ko sta Nataša in Fedor stopila v kuhinjo, se je mati vzdramila. Vstala je in jima šla naproti.

»Kje je oče?« je s strahom vprašala. »Zakaj ni prišel z vama?«

Nataša in Fedor sta stala pri vratih, sklanjala glave in molčala.

Iz sosedne sobe se je slišal Petrov glas:

»Kje je oče?«

Spet nobenega odgovora. Tišina, ki je vladala v kuhinji, je motil suhi kašelj, ki je prihajal iz sobe.

Iz materinih oči je zrla groza. Njen glas se je tresel, ko je spet vprašala:

»Kje je oče? Govorita!... Povejta, kaj se mu je primerilo?«

Fedor je dvignil glavo in spregovoril:

»Nataša je šla v vas poizvedovat po očetu...«

»Vem!« je vročično pripomnila mati.

»Ker v vasi niso vedeli zanj, se je podala k reki, ker je mislila, da je tam.«

»In?« je drhte vprašala Elza.

»Ni ga našla.«

»Zakaj ni šla k šubinu? On gotovo ve zanj, ker je ribiče snemljaj.«

»Tudi pri njem je bila.«

»In kaj je zvedela?«

čajo o novih nabavah, bodo vsak takšen primer najprej točno proučili.

Potovanje bankovec. Neke ameriška trgovska zbornica je napravila poseben poskus, da bi zasledovala potovanje nekega bankovca. Na ta bankovec, ki ga je prvič dala v promet, je pritrčila listek z opozorilom, naj bi vsak, ki bo bankovec dobil v roke, nanj zapisal, kaj je z njim plačal. Čez dva tedna je bankovec prejel neki brivec. Iz zapisov je bilo razvidno, da je bankovec v tem času sedemindvajsetkrat menjal lastnika. Petkrat so ga uporabili za plačilo morda, tobaka in cigaret, razen tega so z njim večkrat kupili slanino, pralni prašek, naravnice, zobno kremo in potrebščine za avto.

(Dalje sledi)